Polisen

Polisens arbete och roll i samhället

Polisen i samhället

Polisen ska hjälpa och skydda människor från brott. Både de som bor i Sverige och de som är på besök. Alla ska känna sig trygga överallt i Sverige. Människor ska vara trygga hemma, på gatan, i skolan, på arbetsplatsen och på alla andra ställen. Det är polisens uppgift att kontrollera att alla i Sverige följer svensk lag.

Polisen samarbetar med skolor, kommuner, företag, föreningar och myndigheter för att förebygga brott och skapa trygghet. Vid brott ska polisen ingripa. Polisen arbetar också med att utreda brott.

Polisen är den myndighet som gör pass och nationella id-kort till svenska medborgare. Det är också polisen som beslutar om olika tillstånd, till exempel om att få demonstrera.

Riksdagen bestämmer lagar och regler för polisens arbete. Polisen måste följa de lagarna och reglerna.

RÄTT ELLER FEL?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter meningen.

1 Polisen hjälper alla i Sverige. ___

2 Polisen arbetar med att skydda människor från brott. ___

3 Polisen bestämmer sina egna lagar. ___

ORDLISTA

Skydda Stoppa något som är farligt.

Brott Något som är förbjudet i lagen.

Trygg Att inte vara orolig.

Uppgift Något man måste göra.

Förebygga Göra så att något inte ska hända.

Ingripa Göra något aktivt till exempel vid ett brott.

Utreda Ta reda på vad som har hänt, till exempel vid ett brott.

Riksdag Grupp personer som folket väljer vart fjärde år. De kallas politiker.

Lag Regler som gäller för alla i ett land.

Regel Vad man får göra och inte får göra.

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Hur kan polisen hjälpa människor?

Hur kan polisen stoppa brott?

Var känner du dig trygg? Var känner du dig otrygg?

Polisens arbete

Polisen finns för att det ska vara tryggt och säkert att leva och bo i Sverige. Polisen ska hjälpa människor och stoppa brott. Det är polisens arbete att utreda brott och försöka lösa brott. Det gör polisen genom att prata med människor som kan veta något om brottet.

Ibland behöver du samarbeta med polisen för att de ska kunna göra sitt jobb. Det kan vara att prata med polisen om vad du har sett och vad du vet om något som har hänt. Det hjälper polisen i arbetet. Polisen söker också information om brottet på andra sätt.

Polisen försöker alltid lösa problem genom att prata med människor. Men ibland måste polisen använda våld. Det får polisen göra. Det kan vara för att polisen behöver skydda människor från en person som kan vara farlig. Polisen kanske också behöver gripa någon som är misstänkt för ett brott. Polisen behöver även skydda sig själv. I polisens utrustning finns pepparspray, batong, pistol och elpistol.

Gå alltid åt sidan när polisen ber dig och låt polisen arbeta ostört. Försök inte stoppa polisen om de måste gripa en person. Det är brottsligt. I Sverige är det brottsligt att försöka påverka polisens arbete eller ett beslut genom att betala pengar. Det kallas för att muta.

Du får inte själv försöka att lösa ett brott. Om du blir utsatt för våld har du rätt att skydda dig. Du får inte hämnas ett brott, till exempel om du tycker att någon kränker dig eller gör något annat brottsligt. Kontakta istället polisen. Polisen utreder vad som har hänt. Det är sedan en domstol som bestämmer när någon döms för ett brott och vilket straff personen får.

RÄTT ELLER FEL?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter meningen.

1 Ring polisen om någon gör något brottsligt. ___

2 Hämnas alltid om någon kränker dig. ___

3 Stoppa alltid personer som slåss med varandra. ___

ORDLISTA

Våld Slå eller skada någon.

Gripa Ta fast.

Batong Kort käpp som polisen har.

Pistol Vapen att skjuta med.

Brottsligt Det någon gör som är förbjudet i lagen.

Hämnas Själv straffa någon som sagt eller gjort något för att skada en annan person.

Kränka Göra något dåligt eller säga något dåligt till en person.

JÄMFÖR MED DITT FÖDELSELAND

Fråga och svara i par eller grupp

Vilka uppgifter har polisen i ditt födelseland?

Såg du ofta poliser i ditt födelseland? I så fall, var? Vad gjorde de?

Ringde du polisen om du behövde hjälp? Varför? Varför inte?

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Hur kan du samarbeta med polisen?

Vad gör du om du ser att polisen griper en person?

ORDKUNSKAP

Välj det ord som passar i meningen.

brott, brottsligt, hämnas, kränka, utreda

1 Att sälja narkotika är exempel på ett _____.

2 Ring polisen om du ser något _____.

3 Polisen arbetar med att _____ brott.

4 Att _____ är att göra eller säga något dåligt till någon.

5 Att _____ är att själv straffa någon som har varit dum mot dig.

Polisens arbete med unga

Polisen arbetar mycket med att stoppa unga från att göra något brottsligt. Därför är polisen ofta på platser där unga människor brukar vara och pratar med dem. Ibland vill kriminella personer använda ungdomar för att göra något brottsligt, till exempel att sälja droger. Det är förbjudet att tvinga en person att göra något brottsligt.

En ung person som gör något brottsligt kan få problem i framtiden. Det kan till exempel bli svårare att få ett jobb. Det kan också bli svårare att få körkort.

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Varför tror du att unga människor gör något som är brottsligt?

Hur kan polis, skola och föräldrar hjälpa unga att inte göra något som är brottsligt?

Vad säger du om du träffar en ung person som gör något brottsligt, till exempel använder droger eller säljer droger?

Anmälan och vittnen

Du ska anmäla ett brott så fort du kan. Ring polisen om du har varit med om ett brott. Du har rätt till tolk när du har kontakt med polisen. Du har också rätt till stöd om någon har gjort något brottsligt mot dig. Polisen berättar hur du kan få hjälp. Att berätta vad du har sett kan hjälpa polisen att hitta den person som har gjort brottet.

Vittnen är viktiga när domstolen ska besluta om någon är skyldig till ett brott. Det måste finnas bevis för att någon ska dömas för ett brott. En domstol dömer och bestämmer straff.

Berättelse: Sten Eriksson hade varit och storhandlat. Han satt i bilen för att åka hem. Då ringde mobilen. Sten berättar:

När jag satt och pratade såg jag en ung tjej på parkeringsplatsen. Hon gick mellan bilarna utan kasse i handen. Jag såg att hon öppnade en bil och letade snabbt i framsätet. Sedan öppnade hon en bil till och gjorde samma sak. Och i en bil till och i en bil till. Då ringde jag 112.

Polisen i telefonen frågade om jag kunde se tjejen. Jag svarade ja. Polisen ville att jag skulle berätta exakt vad jag såg. Jag berättade att jag såg en ung tjej som öppnade flera olika bilar. Jag kunde beskriva tjejen när jag ringde. Både hennes kläder, längd, hår och glasögon.

Polisen kom till parkeringen efter tio minuter. Efter en stund kom de till min bil. Vid polisbilen stod en tjej. De pekade på henne och frågade: Är det här tjejen du såg öppna flera bilar? Ja, svarade jag.

Efter några månader kom ett brev från tingsrätten. Det var ett brev med kallelse att vittna. Jag ville inte, men man måste vittna om man är över 15 år. En person som inte vittnar kan få böta 4 000 kronor. Jag fick bra, korta och enkla frågor i tingsrätten.

Det som hände på parkeringsplatsen var i maj. Jag vittnade i november, men jag kände igen tjejen i tingsrätten.

ORDLISTA

Anmäla Berätta för polisen om ett brott för att polisen ska kunna utreda brottet.

Stöd Ungefär det samma som hjälp.

Vittne Person som vet någonting om ett brott eller händelse.

Bevis Det som visar att något är sant, till exempel att någon har gjort ett inbrott.

Domstol Myndighet som beslutar om någon är skyldig till brott och vilket straff personen ska få.

Tingsrätt En domstol som beslutar om någon är skyldig till brott och vilket straff personen ska få.

Vittna Berätta vad han eller hon har sett och vad man vet.

RÄTT ELLER FEL?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter meningen.

1 Du ska vänta länge med att anmäla ett brott. ___

2 Du kan få hjälp av tolk när du har kontakt med polisen. ___

3 Personer i Sverige över 15 år måste vittna. ___

Kontakta polisen

Det är viktigt att du kontaktar polisen om du ser ett brott eller om någon gör något mot dig som kan vara brottsligt. Alla brott ska anmälas till polisen. Polisen vill hjälpa dig och lyssna på dig. Du behöver inte vara rädd eller orolig i kontakt med polisen.

Du kan också kontakta polisen om du är orolig för någon. Kanske du är orolig för att någon ska göra något brottsligt mot en person du känner. Polisen behöver hjälp för att kunna stoppa brott. Kontakta även polisen om du ser något misstänkt eller om du vet att någon gör något brottsligt. Du kan vara anonym när du ringer.

I Sverige finns både manliga och kvinnliga poliser. De arbetar på samma sätt. Om du ringer och helst vill prata med en kvinna, så försöker polisen göra så att du får det. Polisen ska behandla alla människor lika.

Ring 114 14 om du vill anmäla ett brott som har hänt. Det kan till exempel vara en stöld, ett inbrott eller ett sexualbrott. Anmäl brottet så fort du kan. Det är mycket viktigt att anmäla brott till polisen.

Ring 112 om det är akut och polisen behöver komma direkt. Det kan till exempel vara att du ser någon som blir misshandlad.

ORDLISTA

Misstänkt Något som man tror är ett brott.

Stöld Ta något som en annan person äger.

Sexualbrott Göra något sexuellt mot en person utan samtycke eller som är under 15 år.

Samtycke Att man visar eller säger att man vill något.

Akut Någon som behöver hjälp direkt till exempel vid brott, sjukdom eller brand.

Misshandla Kan vara slå eller sparka någon.

ORDKUNSKAP

Välj det ord som passar i meningen.

akut, misshandla, misstänkt, stöld, våldtäkt

1 Det var en _____ av datorer i affären i går.

2 Mannen fick åka _____ till sjukhus.

3 Att _____ någon kan ge fängelse.

4 Kvinnan såg en _____ person sälja narkotika.

5 _____ är exempel på ett sexualbrott.

JAG VET, KAN OCH FÖRSTÅR

Skriv JA eller NEJ efter meningen.

Jag vet att jag ska kontakta polisen om jag ser ett brott. _____

Jag kan ge exempel på vad polisen arbetar med. _____

Jag förstår varför jag inte ska störa polisen när de arbetar. _____

Jag förstår ordet vittna. _____

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Har du pratat med någon polis i Sverige? Om ja, om vad?

När kan du kontakta polisen? Ge exempel.

Hur ska en bra polis vara?

114 14 OCH 112

Ring nummer 114 14 om:

- Du vill anmäla ett brott som har hänt.
- Du vill tipsa polisen om brott.
- Du vill ha information om pass.
- Du vill ha adresser till polisen.
- Du vill ha information om polisens öppettider.

Det är en telefonsvarare som svarar på nummer 114 14. Du får prata in ett meddelande och säga varför du ringer. Om du säger ”Anmälan” får du prata med en person hos polisen. Anmäl brottet så fort du kan.

Nummer 114 14 är öppet varje dag och natt hela året. De som svarar pratar svenska och engelska. Du ska bara ringa 114 14, inte fler siffror. Det finns också information på polisens webbplats, www.polisen.se

Ring nödnummer 112 om:

- Du ser ett brott.
- Någon nyligen har gjort något brottsligt mot dig.
- Du behöver akut hjälp från polis, ambulans eller räddningstjänst.

Det finns alltid någon som svarar på nummer 112 – varje dag och natt hela året. De som svarar på nummer 112 pratar svenska och engelska. Det finns också tolk.

Personen som svarar på nummer 112 har flera frågor till dig. Du får svara på vad som har hänt och om någon är skadad. Du får berätta var hjälpen behövs, vem som ringer och från vilket nummer du ringer. Frågorna är för att rätt hjälp ska komma till rätt plats, så snabbt som möjligt.

ORDLISTA

Räddningstjänst Det är till exempel brandkår.

Skadad Person som gjort illa kroppen, till exempel efter våld eller olycka.

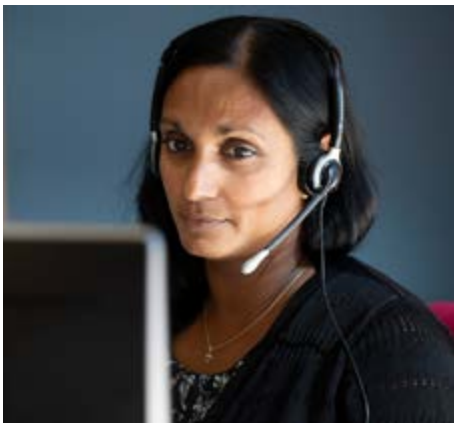

RÄTT ELLER FEL?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter meningen.

1 Nummer 114 14 är för de som inte behöver hjälp direkt. ___

2 En telefonsvarare svarar på nummer 114 14. ___

3 Nummer 114 14 är bara öppet på vardagar 11–14. ___

4 Nummer 112 är för de som behöver akut hjälp. ___

5 Du ska ringa 112 om du har tappat ditt pass. ___

6 Personen som svarar på 112 frågar om någon är skadad. ___

JAG VET, KAN OCH FÖRSTÅR

Skriv JA eller NEJ efter meningen.

Jag vet vilket nummer jag ska ringa för att få akut hjälp av polisen. _____

Jag vet vilket nummer jag ska ringa för att anmäla ett brott som har hänt. _____

Jag vet att 112 är ett nödnummer. _____

Jag vet att 114 14 är ett nummer till polisen. _____

Jag vet att jag kan ringa 112 och 114 14 hela dygnet. _____

Jag kan skillnaden mellan nummer 112 och nummer 114 14. _____

Jag förstår ordet akut. _____

Intervju med polisen Pernilla

Vad heter du? Pernilla
Hur gammal är du? 37 år
Var arbetar du? I Gävle
Hur länge har du varit polis? I 12 år

Varför ville du bli polis?
Det är ett yrke där man får möta människor. Man kan arbeta med olika saker hos polisen. Man kan till exempel jobba med trafik eller ungdomar.

Hur ska en bra polis vara?
En bra polis ska vara snäll. Hen ska också kunna prata med folk och vilja hjälpa människor.

Använder du fler språk än svenska i jobbet?
Engelska ibland. Om jag pratar med en person som inte förstår svenska eller engelska, så behöver jag tolk.

Vad tycker du om med ditt arbete som polis?
Att hjälpa människor. Folk ringer 112 eller 114 14 och jag åker dit det behövs hjälp. Alla dagar är olika. Det tycker jag om.

Är det något som du inte tycker om?
Jag måste skriva mycket och det tar tid. Det kan till exempel vara efter förhör med en person. Skrivarbetet gör att jag kan vara mindre tid ute på gatan.

Berätta om en arbetsdag.
Vi arbetar alltid i par och vi åker ut på trafikkontroller, stölder i butiker, misshandel och annat. Jag jobbar dagar ibland, kvällar bland och nätter ibland. Arbetstiderna kan vara 07-15 eller 14.30-22.30 eller 22-07.

Har du varit rädd på jobbet någon gång?
Nej, inte rädd, men stressad om jag vet att det står kriminella personer framför mig.

Vilka kläder har du när arbetar?
Jag har uniform, kängor och bälte runt midjan.

Vad har du med dig när du arbetar?
Pistol, pepparsprej, handfängsel och polisradio. Det är ett speciellt system för att prata och lyssna på varandra som är snabbare än att ringa på mobilen. I polisbilen har jag en väska med extra kläder, hjälm, skrivmaterial, vatten och en frukt.

Vad kan polisen göra för att hjälpa människor?
Vi hjälper människor hela tiden. Vid en trafikolycka ordnar vi så att bilar som har krockat kommer bort från platsen. Om personerna i bilen inte har skadat sig och vi har möjlighet hjälper vi dem också att ta sig från platsen, hem eller till jobbet.

Vad gör polisen med en person som kör bil och pratar i mobilen?
Vi stoppar bilen och föraren får betala 1 500 kronor i böter. Det är mycket farligt att köra och använda mobilen samtidigt.

Har du något speciellt minne från ditt arbete som polis som du vill berätta om?
Ja, vi fick larm om inbrott i ett hus. Vi var i närheten, så vi kom snabbt dit. Tjuvarna var kvar, så vi kunde gripa dem. Det var bra.

Vad vill du säga till någon som funderar på att bli polis?
Bli polis, så kan du hjälpa andra människor. Det är ett roligt yrke med bra samarbete.

Är det något mer du vill säga?
Ring till polisen. Vi vill att människor ringer, så att vi kan komma dit vi behövs.

Intervju med polisen Vedran

Vad heter du? Vedran
Hur gammal är du? 31 år
Var arbetar du? I Stockholm
Hur länge har du varit polis? I 3 år

Varför ville du bli polis?
För att hjälpa människor.

Hur ska en bra polis vara?
Det behövs olika poliser för olika jobb. Ibland behövs en snabb polis och ibland är det viktigast att vara en mycket lugn polis.

Använder du fler språk än svenska i jobbet?
Någon gång har jag pratat bosniska. Jag pratar svenska och bosniska lika bra.

Vad tycker du om med ditt arbete som polis?
Kontakten med människor. Både när jag är ute bland folk och när någon ringer som behöver hjälp.

Är det något som du inte tycker om?
Pappersarbete är inte lika roligt som att jobba med människor. Och det är svårt när en misshandlad person inte vill vittna eller inte vågar vittna.

Berätta om en arbetsdag.
Mitt arbete är att utreda brott. Jag förhör personer som har varit utsatta för brott, som har sett ett brott och de som är misstänkta för att ha gjort något brottsligt.

Har du varit rädd på jobbet någon gång?
Nej, det har jag inte varit. Vi lärde oss under polisutbildningen hur vi ska lösa problem.

Vilka kläder har du när arbetar?
I polisbilen och när jag är ute bland människor måste jag ha uniform. Inne i polishuset kan jag ha jeans och tröja.

Vad har du med dig när du arbetar ute?
Handklovar, pistol, batong och pepparsprej. En del poliser har också elpistol. Mobiltelefonen är viktig att ha med. I den kan vi slå upp personer och fordon i olika register.

Vad kan polisen göra för att hjälpa människor?
Vi hjälper människor varje dag när vi utreder de brott som anmäls till polisen. Vi pratar med de som har utsatts för exempelvis våld i nära relationer och ser till att de får det stöd de har rätt till.

Vad gör polisen med en person som kör bil och är berusad?
Vi måste först veta att personen har druckit för mycket. Vi stoppar bilen och föraren får blåsa i en apparat. Sedan kanske personen får åka med till polisstationen och blåsa igen. Då ser vi exakt hur mycket alkohol personen har i kroppen. Föraren kan få böter och kanske förlora körkortet.

Har du något speciellt minne från ditt arbete som polis som du vill berätta om?
Ja, alla kramar vi poliser fick efter terrordådet i Stockholm 7 april 2017. Okända människor kom fram och tackade oss och kramade oss. Det var fint!

Vad vill du säga till någon som funderar på att bli polis?
Bara en sak. Bli polis! Vi behöver många poliser. Det är ett roligt och viktigt yrke där du får hjälpa människor.

Är det något mer du vill säga?
Kom till oss med information. Tala om för polisen om du vet något som gör att polisen kan stoppa brott. Du kan vara anonym. Du behöver inte berätta vad du heter.

ORDLISTA

Polisens arbete och roll i samhället

Akut Någon som behöver hjälp direkt till exempel vid brott, sjukdom eller brand.

Anmäla Berätta för polisen om ett brott för att polisen ska kunna utreda brottet.

Batong Kort käpp som polisen har.

Bevis Det som visar att något är sant, till exempel att någon har gjort ett inbrott.

Brott Något som är förbjudet i lagen.

Brottsligt Det någon gör som är förbjudet i lagen.

Domstol Myndighet som beslutar om någon är skyldig till brott och vilket straff personen ska få.

Förebygga Göra så att något inte ska hända.

Gripa Ta fast.

Hämnas Själv straffa någon som sagt eller gjort något för att skada en annan person.

Ingripa Göra något aktivt till exempel vid ett brott.

Kränka Göra något dåligt eller säga något dåligt till en person.

Lag Regler som gäller för alla i ett land.

Misshandla Kan vara slå eller sparka någon.

Misstänkt Något som man tror är ett brott.

Pistol Vapen att skjuta med.

Regel Vad man får göra och inte får göra.

Riksdag Grupp personer som folket väljer vart fjärde år. De kallas politiker.

Räddningstjänst Det är till exempel brandkår.

Samtycke Att man visar eller säger att man vill något.

Sexualbrott Göra något sexuellt mot en person utan samtycke eller som är under 15 år.

Skadad Person som gjort illa kroppen, till exempel efter våld eller olycka.

Skydda Stoppa något som är farligt.

Stöd Ungefär det samma som hjälp.

Stöld Ta något som en annan person äger.

Tingsrätt En domstol som beslutar om någon är skyldig till brott och vilket straff personen ska få.

Trygg Att inte vara orolig.

Uppgift Något man måste göra.

Utreda Ta reda på vad som har hänt, till exempel vid ett brott.

Vittna Berätta vad han eller hon har sett och vad man vet.

Vittne Person som vet någonting om ett brott eller händelse.

Våld Slå eller skada någon.